

Školitelský posudek mgr. Martiny Jeránkové

Heraldická a prosopografická analýza dvou erbovníků z rodového archivu Vratislavů z Mitrovic s připojenou edicí

Heraldika patří k tzv. menším pomocným vědám historickým, což ovšem zdaleka neznamená, že zpracovávání jejích témat nemá své oprávnění. Ba naopak lze říci, že správně zvolené téma, zpracované exaktními historickými postupy (je třeba tu na okraj konstatovat, že tato disciplína je příliš často vydávána na pospas diletantskému počínání, což ovšem neznamená, že je třeba šmahem odmítat často důležitou práci laických pěstitelů, kteří si osvojili odborný přístup), může být přínosné i v širších souvislostech vývoje společnosti. A toto je právě případ předkládané práce Martiny Jeránkové, která je nadto napsána velice čtivým způsobem. Disertace tak čtenáře upoutá nejen obsahem, ale i formou.

Předmětem autorčina studia jsou dva „dírenské“ erbovníky z konce 17. století, které udivují svým rozsahem, neboť počet v nich zachycených erbů jde do mnoha set. Jde sice už o dobu, která je dobou, kdy heraldika na jedné straně ztrácí postupně svou historickou váhu, ale v určitých vrstvách společnosti je nevyhnutelnou součástí její prezentace a reprezentace. Nicméně je-li pak zkoumaná látka dostatečně nosná a přístup k jejímu zpracování komplexní, lze přijít i tak k obecnějším závěrům, při čemž ovšem primárním úkolem heraldika je pokud možno všestranně analyzovat příslušný pramen. Ty v případě Martiny Jeránkové byly dva. Šlo původně o anonymní erbovníky, jež se jí podařilo široce založeným studiem (které vyžadovalo jednak vyvinout vlastní počítačovou metodu, ale současně pracovat i v jiných archivech, kde autorce díky její houževnatosti podařilo dohledat doplňující materiál a jeho šťastnou kombinací dospět k takřka jednoznačným závěrům pokud jde o jejich autory, spíše ovšem kompilátory). Jde o Václava Ignáce Vratislava z Mitrovic a Kryštofa Viléma Haranta z Polžic a Bedružic.

K autorčiným povinnostem také patřilo vysledování příslušných předloh a ovšem i vyslovení hypotéz o funkci a postavení příslušného pramene v době jeho vzniku. To se Martině Jeránkové podle mého názoru podařilo obou případech přesvědčujícím způsobem provést a důvody vznikupoměrně přesvědčivě vysvětlit.

Rozsah práce je udivující a svědčí o autorčině pílí i erudici. Vlastní analýza čítá takřka dvě stě stran, ale je třeba současně více než zdůraznit, že je doprovázena mimořádně rozsáhlou a cennou edicí jejího pramene, která čítá více než šest set stran. Tak je tu zpřístupněn důležitý materiál pro studium dalších heraldiků a historiků, který je vzhledem

k tomu, že se nalézá v malém soukromém archivu, nadto pro bádání v originální formě jen velmi těžko dostupný.

Není povinností školitelovou podávat konkrétní analýzu předkládané práce. Nicméně konstatuji, že jsem měl příležitost sledovat ji v její genezi. Proto mohu vyslovit přsvědčení, že považuji dosažené výsledky za více než dostatečné pro udělení příslušného vědeckého stupně. Tím nechci v žádném případě předjímat posudky jednotlivých oponentů. Vyjadřuji tak ale své stanovisko, které nevychází toliko z předkládané práce, ale bere v úvahu i další aktivity kandidátky během jejího doktorského studia, ať už se ukázaly ve formě již publikovaných prací, či šlo o aktivní účast na různých sympoziích, věnovaných její specializaci ale nejen jí. A ovšem zrcadlily také v její práci na pracovišti, kde se v rámci doktorského studia uplatňovala.

Uzavírám s dobrým svědomím, že mohu předkládanou práci Martiny Jeránkové doporučit k oponentskému řízení na oboru pomocné vědy historické.

V Praze dne 29. března 2008

prof. PhDr. Ivan Hlaváček CSc.